

Neratov

Świątych niepokój

CZI/1/26

Neratov w Górach Orlickich (dawniej Bärnwald im Adlergebirge) znany jest głównie z powodu tamtejszego kościoła o szklanym dachu. Ale nie samym kościołem Neratov stoi i będąc tam warto obejrzeć nie tylko kościół, ale całą wioskę. Według legendy pierwszym osadnikiem-zasadzcą Bärnwaldu był Stepke, który jakieś pięćset lat temu dotarł tu z Ziemi Kłodzkiej. Przekroczywszy rzekę (dziś wiadomo, że to Dzika Orlica) wbił kij w ziemię w miejscu, które wyznaczył na poidła. Kij zapuścił korzenie i wyrósł na majestatyczną lipę. Choć po lipie nie ma już śladu, zobaczcie co z tego kija wynikło.

Wieś ta po II wojnie światowej była w znacznym stopniu wyludniona, ale od początku lat 90. XX w. przybywa jej mieszkańców i życie toczy się szybciej. Przybywa też turystów. Warto sprawdzić jak to działa! Dzięki temu, że jest to teren Parku Krajobrazowego Góry Orlickie (CHKO Orlické hory), w którym obowiązują i są przestrzegane zasady ochrony krajobrazu i zabudowy (w tym ograniczenia dotyczące grodzenia posesji), krajobraz kulturowy w Neratowie postrzegamy jako harmonijny. A właściwie do niedawna tak było, bo w ostatnich latach Neratov zaczął się zmieniać coraz dynamiczniej i jego ład przestrzenny jest zagrożony...

Uwaga: na mapie zostały ujawnione tylko znakowane szlaki piesze utrzymywane przez KČT i PTTK. W terenie można spotkać więcej znakowanych tras turystycznych.

Letní strana

- przystanek autobusowy
- parking
- krzyż, kapliczka lub figura religijna
- pomnik
- charakterystyczne drzewo
- inny obiekt
- restauracja
- browar
- sklep spożywczy
- ogrodnictwo
- informacja turystyczna
- miejsce widokowe
- WC

Opracowanie: Jan Zasepa i Agata Zasepa
(wszelkie uwagi mile widziane: odkrywanie@bystrzyca.pl).
Podziękowania niech przyjmą © autorzy OpenStreetMap.org.
Aktualność: grudzień 2025 r., wersja: 1.

Zimní strana

Na mapie dolnej części Neratowa w Górach Orlickich zaznaczono punkty kontrolne (PK). Znajdź je w terenie i w każdym dopasuj jedno zdjęcie (uwaga na zdjęcia nadmiarowe) albo odpowiedz na pytanie. Jeśli chcesz być na liście osób, które przebyły trasę, odpowiedzi prześlij do organizatora.

Liczba PK do potwierdzenia: 16,
długość trasy: 3,5 km.

+ święci pastwiskowi
Piotr i Paweł

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (CZ/1/26) Neratov – Świętych niepokój

PK	miejsce	pytanie
1	Historia neratowskiego mostu na granicznej Dzikiej Orlicy sięga roku 1618. Obecny został zbudowany w roku 2019 (choć jego otwarcie zapowiadano na rok 2010, jednak wtedy nie było jeszcze browaru) w miejscu poprzedniego, zburzonego wkrótce po II wojnie światowej. Właściwie wtedy zburzona została część mostu po stronie polskiej (kłodzkiej), a część znajdująca się w Czechosłowacji niszczyła do lat 80. XX wieku. W roku 1996 z rzeki wystawał już tylko środkowy filar, a wiosną roku 1997 – jeszcze przed wielką powodzią, która przez tę dolinę przeszła w lipcu 1998 r. – śladu po moście nie było widać żadnego. Z Poniatowa można tu dojść lub dojechać na rowerze żółtym szlakiem turystycznym PTTK.	Dopasuj zdjęcie.
2	Słup graniczny główny w III strefie delimitacyjnej granicy państwowej między Polską i Czechami (przed podziałem Czechosłowacji była to strefa V). Numer słupa głównego zawiera w liczniku numer strefy (liczba rzymska), a w mianowniku numer słupa w danej strefie (liczba arabska).	Który to słup główny od początku strefy III?
3	Lipa przy browarze – jedno z 85 Drzew Dobrej Woli posadzonych w roku 2018 dla upamiętnienia pewnej osoby zasłużonej również dla Neratowa.	Jakie imię nosiła upamiętniona osoba?
4	Czerwone tabliczki z nazwami ulic w Neratowie pojawiły się latem roku 2011. To pokłosie działań studentów praskiej akademii teatralnej DAMU (patrz PK 6).	Jaka magistrała?
5	Wotywna (wystawiona jako prośba) rzeźba św. Franciszka Ksawerego (ten święty jest orędownikiem m.in. w czasie zarazy i burz) ufundowana "ku pamięci" w roku 1784 przez Marię i Christopa Mohauptów "dla zapobiegnięcia szkodliwej niepogodzie i zniszczeniu" i wystawiona w roku 1788. Stoi między pomnikowymi drzewami.	Ile jest pomnikowych drzew i jakiego są gatunku?
6	Ulica Teatralna (<i>Divadelní</i>). Ta nazwa nie jest przypadkowa: w Neratowie od roku 2011 odbywają się wydarzenia teatralne (dawniej właśnie tu, przy kościele i plebanii), a od roku 2014 latem organizowany jest festiwal teatrów pracujących z osobami z niepełnosprawnością intelektualną "Menteatrál". Scena festiwalowa była budowana początkowo ze słomy, od roku 2016 z drewna, a od roku 2021 mieści się pod namiotami lub pod dachem Domu U Proroka (zbudowanego dokładnie tam, gdzie wcześniej teatr był pod chmurką; jednak tamtejsza ulica ma inną nazwę; patrz PK 4). Zjawisko teatru amatorskiego w Czechach zostało w grudniu 2025 r. wpisane na listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego UNESCO. Murek przy plebanii i kościele, z tabliczką z nazwą ulicy.	Dopasuj zdjęcie.
7	W lesie powyżej kościoła są dwa schrony dla wędrowców. Przez kilkanaście lat do roku 2018 były tymczasowymi helmami kościelnych wież. Od roku 2024 służą znów, nieco inaczej.	Dopasuj zdjęcie.
8	Sad Pojednania (<i>Sad smiřeni</i>) poniżej plebanii, a na jego skraju najstarszy neratowski drobny zabytek sakralny: ukrzyżowanie ufundowane przez Iohana Christofa Mohaubta (Mohaupta? – ach, te dawne napisy...) ze słabo czytelnym wizerunkiem św. Jana Nepomucena na wschodniej ścianie cokołu. Jak wynika z kroniki Eduarda Alligera, dzięki któremu wiele wiadomo o dziejach Bärnwaldu, pomnik ten "poświęcono 10. sierpnia, o godzinie 2. po południu". Podobnych w formie pomników występuje w okolicy więcej.	Kiedy pomnik został ufundowany?
9	Cmentarz poniżej kościoła, a na nim <i>Kriegerdenkmal</i> , czyli pomnik mieszkańców Bärnwaldu poległych w I wojnie światowej lub zmarłych w jej wyniku. Przenoszono go w ramach cmentarza, odnawiano i rozbudowywano. Pomnik ma postać szarej granitowej tablicy ujętej w piaskowcowe kolumny. Tablica zawiera zwięzłą listę: nazwisko, rok urodzenia, rok śmierci. Po bokach dostawiono tablice z nazwiskami poległych w II wojnie światowej.	Jaki jest najstarszy rok urodzenia?
10	Szczególne centrum Neratowa. Kiedyś był tu sklepik, kawiarnia, a nawet działało kino! Na łączce naprzeciwko wejścia do tego budynku działał jeszcze niedawno wyciąg narciarski, ale o śnieg ostatnio trudno, więc dobrze, że rozebrano go zamiast na siłę naśnieżać stok.	Dopasuj zdjęcie.
11	Kapliczka przydrożna, jedna z najnowszych we wsi – ufundowali ją w roku 1922 Maria i Eduard Luxowie.	Dopasuj zdjęcie.
12	Budynek mieszkalno-gospodarczy, murowany, z drewnianym piętrem i przybudówkami. Od dawna używany jako domek letniskowy. Jego numer (<i>číslo popisné</i>) stosowany od czasów cesarzycy austriackiej Marii Teresy, a przynajmniej od lat 40. XIX w. (czyli odkąd są tworzone dla Czech mapy katastralne) był taki: 38. Jednak po włączeniu Neratowa do Bartoszewic (1964 r.) przestał on być unikalny i zastąpiono go numerem ewidencyjnym (<i>číslo evidenční</i>).	Jaki czterocyfrowy czerwony numer ma ten budynek?
13	Strona Zimowa lub Strona Zimna, w której dawniej żniwa zaczynały się 14 dni później niż po Stronie Letniej. Nie ma tu już wagonu kolejowego Rudolfa Jehlički, który służył jako galeria sztuki. Nie ma już tabliczki z nazwą ulicy Dworcowej (Nádražní), nawiązującej do owego wagonu. Budki łęgowe w lasu są wykorzystywane przez ptaki, ssaki (popielice) lub owady (blonkówki). Pozostała tabliczka z nazwą drogi...	Jaka to droga?
14	Górska chałupa zrębowa prawdziwa i wiekowa. W odróżnieniu od chałup zrębowych fałszywych ma konstrukcję wieńcową, a nie jest tylko odeskowana w sposób imitujący konstrukcję wieńcową. W odróżnieniu od chałup nowoczesnych jest częściowo zagłębiona w terenie, a nie stoi na wypoziomowanym placu. Takie chałupy w Neratowie nadal przeważają, jednak tych fałszywych i nowoczesnych przybywa. Ten dom również jest letniskowy.	Dopasuj zdjęcie.
Warto zajrzeć również do "świętych pastwiskowych" Piotra i Pawła (na mapie są podpisani), na dawnym Kreuselbergu. Piotr z kluczami, Paweł z mieczem, obaj z księgami i brodacami, a na cokole Matka Boska bolesna i dwóch świętych z krzyżami – trudnych do rozpoznania, choć jeden z nich (ten na ścianie północnej) wygląda na św. Jana Nepomucena. Pastuszek elektryczny jest łatwy do pokonania dla człowieka, a krowy (jeśli są na pastwisku) na pewno uciekają się z wizyty. Widok jest wart wycieczki!		
15	"Stara Poczta", do roku 2016 funkcjonował tu sklep. Teraz sklep jest z drugiej strony szosy ("magistrali" – pamiętasz?), samoobsługowy i całodobowy, ale poza godzinami obecności pracowników dostępny tylko dla klientów czeskich banków.	Jakimi datami podpisany jest budynek na południowej ścianie szczytowej?
16	Święty Jan Nepomucen – dolny, nadrzeczny, z roku 2023. Dawno temu inna rzeźba tego świętego stała przy samym moście, na prawym brzegu.	Dopasuj zdjęcie.

Jeśli chcesz znaleźć się na liście uczestników, prześlij odpowiedzi za pomocą formularza dostępnego na stronie internetowej trino.pttk.pl (zakładka Karta startowa – formularz).

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/67 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46 (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłając wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę TRInO.